

2005. június 9., csütörtök

47. úgy határoz, hogy tájékoztató kampánysorozatot indít a lakosság széleskörű tájékoztatása céljából Európában és Európán kívül, az ENSZ-reform történelmi következményeiről, és annak az európai intézményrendszerre gyakorolt hatásáról;

*
* *

48. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az EU tagállamai kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Biztonsági Tanácsa elnökének, az ENSZ Közgyűlése elnökének, az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa (ECOSOC) elnökének és az ENSZ reformjával foglalkozó magas szintű munkacsoport tagjainak, valamint az Egyesült Államok Kongresszusának, az Interparlamentáris Uniónak és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének.

P6_TA(2005)0238

Transzatlanti kapcsolatok

Az Európai Parlament állásfoglalása a soron következő, 2005. június 20-án Washington DC-ben rendezendő EU–USA csúcstalálkozó sikerének biztosításáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Közösség és az Egyesült Államok kapcsolatairól szóló 1990-es transzatlanti nyilatkozatra és az 1995-ös Új Transzatlanti Menetrendre,
- tekintettel az Európai Tanács 2004. december 16–17-i brüsszeli ülésének következtetéseire és különösen annak „Hatékony multilateralizmuson alapuló alapuló nemzetközi rend” és a „Közös munka a partnerekkel” című részeire,
- tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Államok 2004. június 25–26-i dublini csúcstalálkozóját megelőzően a transzatlanti partnerség helyzetéről szóló 2004. április 22-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Államok 2004. június 25–26-i dublini csúcstalálkozójának eredményeire,
- tekintettel a transzatlanti kapcsolatokról szóló 2005. január 13-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a transzatlanti párbeszéd helyzetéről szóló 2001. május 17-i ⁽³⁾, a terrorizmus elleni küzdelem érdekében az Egyesült Államokkal folytatott igazságügyi együttműködésről szóló 2001. december 13-i ⁽⁴⁾, a transzatlanti kapcsolatok megerősítése: a stratégiára és az eredmények elérésére történő összpontosítás tárgyában a Tanácshoz intézett bizottsági közleményről szóló 2002. május 15-i ⁽⁵⁾ és a harmadik évezredre a megújított transzatlanti kapcsolatokról szóló 2003. június 19-i ⁽⁶⁾ korábbi állásfoglalásaira, valamint a guantánamói fogvatartottak igazságos eljáráshoz való jogáról szóló, 2004. március 10-i Tanácshoz intézett ajánlására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a 2005. február 9-én előterjesztett, az Egyesült Államok kongresszusának transzatlanti kapcsolatokról szóló 77. számú határozattervezetére,
- tekintettel az Európai Unió állam- és kormányfőinek és az Egyesült Államok elnökének 2005. február 22-én Brüsszelben tartott találkozóját követő nyilatkozatokra,

⁽¹⁾ HL C 104. E, 2004.4.30., 1043. o.

⁽²⁾ Aznap elfogadott szövegek, P6_TA (2005)0007.

⁽³⁾ HL C 34. E, 2002.2.7., 359. o.

⁽⁴⁾ HL C 177. E, 2002.7.25., 288. o.

⁽⁵⁾ HL C 180. E, 2003.7.31., 392. o.

⁽⁶⁾ HL C 69. E, 2004.3.19., 124. o.

⁽⁷⁾ HL C 102. E, 2004.4.28., 640. o.

2005. június 9., csütörtök

- tekintettel az „Erősebb partnerség az Európai Unió és az Egyesült Államok között és nyitottabb piac a XXI. századra” című, 2005. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2005)0196),
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság transzatlanti gazdasági kapcsolatokról szóló, 2005. május 26-én tartott meghallgatására,
 - tekintettel az OECD által készített dokumentumra, amely a termékpiacok liberalizálásának és a nemzetközi kereskedelem és beruházások előtti akadályok csökkentésének előnyeit tárgyalja („Kedvezményes kereskedelemről szóló megállapodások a mezőgazdasági és árupiacokon – Az Európai Unió és az Egyesült Államok esete”, megjelent 2005 márciusában),
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság, a fenntartható gazdaságok és a fenntartható fejlődés olyan közös értékeknek bizonyultak, amelyek szilárd alapot biztosíthatnak mind a transzatlanti partneri viszony, mind az európai integráció számára, amelyek együttesen az elmúlt 60 év során társadalmainkban stabilitást, biztonságot és fellendülést hoztak,
- B. mivel, amint azt az Európai Biztonsági Stratégia is egyértelművé teszi, a transzatlanti partnerségnek igen fontos szerepe van,
- C. mivel azonban az újabb fenyegetések és konfliktusok olyan mértékben veszélyeztetik ezeket az értékeket és eredményeket az új nemzetközi környezetben, hogy csak a transzatlanti partnerek közötti, szilárd intézményi struktúrára alapuló együttműködés adhat reményt a sikerre,
- D. mivel az Új Transzatlanti Menetrendnek sikerült jelentős mértékben növelnie a transzatlanti gazdaság integrációját és kohézióját, mindazonáltal elégtelennek bizonyult olyan magas szintű politikai kérdések megoldására, mint az erőszak alkalmazására vonatkozó döntések és a világrénddel kapcsolatos különböző kérdések,
- E. mivel az aktuális helyzetre való tekintettel és a transzatlanti kapcsolatok további elmélyítése érdekében elérkezett az idő az 1995-ös Új Transzatlanti Menetrend sürgős felülvizsgálatára, egyértelműen feltételezve, hogy a közös munka több előnyt jelent a partnerek számára, mint a külön, adott esetben ellenkező irányvonalak követése,
- F. mivel a nemzetközi szerződések jelentik azokat az alapelemeket, amelyekre egy hatékony többoldalú keretrendszernek épülnie kell, és mivel számos politikai területen – így például a Nemzetközi Büntetőbírósággal, az éghajlatváltozásról szóló Kiotói Jegyzőkönyvvel, az adatvédelmi elvekkel, valamint a nagyméretű polgári légi járművek kifejlesztésének támogatásával kapcsolatos politikák esetében – az Európai Unió és az Egyesült Államok között különbségek vannak az értékelés, elemzés és politikai megközelítés terén,
- G. mivel a Guantánamói-öbölben kialakult helyzet feszültségeket eredményez a transzatlanti kapcsolatokban,
- H. mivel a terrorizmus elleni küzdelem csak akkor lehet sikeres, ha az intézkedéseket egy megerősített transzatlanti partnerség révén hajtják végre, amely teljes mértékben figyelembe veszi a terrorizmus okait, valamint az emberi és alapvető jogok, az adatvédelmi elvek és a partnerség alapját lépező más alapvető értékek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségvállalásokat,
- I. mivel ezen állásfoglalás az első válasz a Bizottság közelmúltban kiadott EU–USA kapcsolatokról szóló közleményére,
1. üdvözlöi a transzatlanti kapcsolatok javuló légkörét, amit bizonyít, ahogyan az Atlanti-óceán mindkét oldalán hatalmon lévő kormányok és jogalkotási döntéshozók a globális és kétoldalú kérdéseket a közelmúltban kezelték; úgy véli, hogy ez a pozitív háttér kiváló lehetőségeket teremt arra, hogy az elkövetkező években az Európai Unió és az Egyesült Államok szorosán együttműködve dolgozhassanak a közös érdekeket megtestesítő számos politikai kihívás megoldásán;
 2. hangsúlyozza, hogy a 2005. június 20-án megrendezésre kerülő washingtoni EU-USA csúcstalálkozó során az Új Transzatlanti Menetrend aktualizálása és az azt felváltó, 2007-től hatálya lépő transzatlanti partnerségi megállapodás révén új lendületet kell adni a transzatlanti kapcsolatoknak;

2005. június 9., csütörtök

3. álláspontja szerint ennek a transzatlanti partnerségi megállapodásnak ki kellene bővítenie a jelenlegi menetrendet mind a politika és gazdaság, mind pedig a biztonság területén feltételezve, hogy a partnerség elsősorban politikai jellegű elköteleződésen kell hogy alapuljon; úgy véli, hogy a gazdasági kapcsolatok tekintetében – amelyek egy nemrégiben készült OECD tanulmány szerint 2–3 %-kal növelhetnék az egy főre jutó GDP-t Európában – meg kellene határozni a transzatlanti kereskedelmet és befektetéseket érintő, továbbra is fennálló akadályokat, és úttervet kellene kidolgozni, amely a cselekvési területek fontossági sorrendjének kijelölésével egyértelmű menetrend alapján meghatározza a transzatlanti piac erősítését célzó intézkedéseket, és ehhez a folyamatot segítő, területspecifikus szabályozási párbeszéd megkezdésének kell kapcsolódnia;
4. tudomásul veszi, hogy az új viszontbiztosítási irányelv meg fogja teremti a szabályozás és a felügyelet egységes piacát; felhívja az Egyesült Államokat, hogy vessen véget az európai cégek megkülönböztetésének a költséges biztosítékre vonatkozó követelmények kivetése révén, amelyek az amerikai cégek javára torzítják a versenyt;
5. úgy véli, hogy egy ilyen jellegű tágabb keretrendszer lehetővé teszi, hogy az Európai Unió és az Egyesült Államok hatékonyabban egyesíthessék erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a világon másokat is a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság alapvető fontosságú elveinek fenntartása irányába történő elmozdulásra bátorítsanak;
6. üdvözli e tekintetben a fentiekben említett 2005. május 18-i bizottsági közleményt, amely értékes kezdeti lépést jelent a transzatlanti partnerségi megállapodás létrejöttének irányába, ám kifogásolja annak bátortalan jellegét; elismeri, hogy az EU–USA csúcstalálkozó folyamatnak létfontosságú fórumnak kell lennie a jelentősebb globális és kétoldalú prioritások megvitatásában, ami ezáltal stratégiai lendületet ad a kapcsolatoknak;
7. sürgeti e tekintetben az Egyesült Államokat, hogy az egyre inkább kölcsönösen egymásra utalt világban vállalja a gazdasági stabilitással kapcsolatos megosztott felelősségét, és aggodalmát fejezi ki az Egyesült Államok jelentős szövetségi költségvetési hiányának a világgazdaságra és a nemzetközi devizapiacok egyensúlyára gyakorolt potenciálisan veszélyes hatása miatt;
8. ismételten elutasítja a kínai fegyverexportot sújtó embargó javasolt megszüntetését, amennyiben és ameddig az emberi jogi helyzet nem javul jelentősen az országban; úgy ítéli meg, hogy hasznos lenne egy magas szintű munkacsoport létrehozása a 2005. június 20-i EU–USA csúcstalálkozón a technológiaátadással járó export kérdésével kapcsolatos közös EU–USA megközelítés kialakítására;
9. megjegyzi, hogy a vízümpolitika immár a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartozik; felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat az Egyesült Államok kormányával, hogy a vízümpkötelezettség megszüntetésére irányuló program minden európai polgárra érvényes legyen, és megszűnjön a jelenlegi diszkrimináció, különösen az új tagállamok állampolgáraival szemben;
10. ajánlja, hogy a javasolt transzatlanti partnerségi megállapodás a regionális és globális együttműködés érdekében hozzon létre transzatlanti „cselekvési közösséget”, és közös fellépéssel nézzenek szembe a kihívásokkal, különösen:
 - a) a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság elősegítése, valamint a hatékony multilateralizmus támogatása által,
 - b) a közel-keleti békefolyamatban való előrelépés támogatása által a régió kormányaival és népeivel egyetértésben, a kvartett útterve alapján,
 - c) a globális biztonságért folytatott küzdelemmel a következő kérdésekben való együttműködés révén:
 - i. a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem,
 - ii. közös stratégia kidolgozása a tömegpusztító fegyverek terjedése megakadályozásának többoldalúvátételére és az atomenergia hasznosítására,
 - iii. a további fontos geopolitikai szereplőkkel – például Kínával, Indiával, Japánnal, Latin-Amerikával és Oroszországgal – folytatott kapcsolatok kialakítására irányuló együttes megközelítések elősegítése és kidolgozása,

2005. június 9., csütörtök

- iv. a fegyverzetellenőrzési és leszerelési tárgyalások felélesztése multilaterális szinten, az ENSZ keretein belül és bilaterális szinten,
- v. gyors reagálás a hirtelen és váratlan politikai változásokra, mint amilyenek a közelmúltban Ukrajnában, Libanonban és Kirgizisztánban következtek be,
- vi. aktív elkötelezettség az ENSZ – és különösen Biztonsági Tanácsának – reformja mellett, beleértve annak összetételét – tiszteletben tartva a Biztonsági Tanács azon hatáskörét, hogy a nemzetközi konfliktusok megoldása során engedélyezze az erőszak alkalmazását –, hogy hatékonyabban és elszámoltathatóbban működjön, és a döntései végrehajtásához szükséges képessége növekedjen,
- d) a fent említett transzatlanti partnerségi megállapodás keretében a transzatlanti gazdasági partnerség erősítése által, kiegészítve azt a transzatlanti légi közlekedéssel kapcsolatos megállapodással és a pénzügyi szabályozásról folytatott eredményes párbeszédrel;
11. emlékeztet arra, hogy a WTO többoldalú Dohai Fejlesztési Napirendje valóban rendkívül fontos a fenntartható globális fejlődés szempontjából, és e célból az EU-nak és az USA-nak teljes mértékben együtt kellene működni; úgy véli, hogy a kétoldalú EU–USA gazdasági kezdeményezések különösen a szabályozás tekintetében kiegészítik ezt a folyamatot;
12. reméli, hogy az EU–USA csúcstalálkozó, a mindkét fél által elfogadott Millenniumi Fejlesztési Célok alapján, jelentős előrelépést hoz a nemzeti határokon átívelő új, globális kihívások – nevezetesen a szegénység csökkentése, a fertőző betegségek és a környezet pusztulása – kezelését szolgáló hatékony közös válaszok és egyértelmű pénzügyi kötelezettségvállalások terén, különösen az éghajlatvédelem és a közlekedésből származó kibocsátások kapcsán folytatott párbeszéd elősegítésével;
13. hasonlóan fontosnak tartja a véleménykülönbségekre okot adó politikai kérdések – mint például a Guantánamo-ügy, vagy bizonyos nemzetközi eszközökkel kapcsolatos súlyos nézeteltérések – mindkét fél által az együttműködés szellemében folytatott megvitatását; hangsúlyozza a veszélyeztetett értékekről való teljes egyetértés fontosságát, ezért a közös megbeszélések alapját például az emberi jogi rendelkezések szigorú tiszteletben tartásának és a hatékony, többoldalú megközelítésért folytatott küzdelemnek kell jelentenie, mivel az Egyesült Nemzetek rendszerének közös megalapítása óta ezek különösen jellemzik a világ többi részéhez fűződő viszonytal kapcsolatos demokratikus megközelítésünket;
14. ismételten utal azon nézetére, miszerint a NATO-nak tovább kellene fejlesztenie a politikai viták fórumaként történő működésének lehetőségeit, hogy az az egyenlő felek valódi partnerségévé váljon, ahol a megelőzés és a válságkezelés eszközei, valamint a katonai képességek között kell ésszerű egyensúlyt teremteni; javasolja, hogy e cél érdekében a NATO és az Európai Unió között szorosabb biztonsági kapcsolat jöjjön létre; úgy ítéli meg, hogy az erősebb EU–USA partnerség inkább kiegészíti, nem pedig meghiusítja ezt a kapcsolatot;
15. kéri az EU-USA csúcstalálkozót, hogy kezdeményezze a transzatlanti partnerség parlamenti vonatkozásainak megerősítését azáltal, hogy a transzatlanti jogalkotók párbeszédét (Transatlantin Legislators' Dialogue – TLD) transzatlanti közgyűléssé alakul át, amely az EU–USA csúcstalálkozók előtt jogalkotói csúcstalálkozókat tartana, és hogy a TLD és az Új Transzatlanti Menetrend párbeszédei között szoros kapcsolatot hozzon létre, többek között azáltal, hogy új, a jogalkotók párbeszédére irányuló, közösen finanszírozott programokat indít, és felállítja a TLD kisebb titkárságát;
16. úgy véli, hogy az Új Transzatlanti Menetrend keretében folytatott párbeszéd szerepét újra kellene értékelni; meggyőződése, hogy a transzatlanti üzleti párbeszédet át kell alakítani, hogy teljesen reprezentatív üzleti álláspontot képviselhesen ezekben az ügyekben a gazdasági partnerség erősítése céljából;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Amerikai Egyesült Államok elnökének és kongresszusának.